

Introduction

1. Tziporah Felder, Binah Magazine, 18 Adar 5778

However, there are many medical practitioners who deal with a constant barrage of home visits. Is it a challenge to be at the beck and call of the community?

"I love this part of his job," says Riva. "I like that the kids see it, too. It's especially gratifying to see what he is able to contribute to the community. It's easy to support something when you see how much it means to your spouse."...

"When your wife is a doctor, especially a pediatrician, you have to recognize that she is also a community asset," says Stuart.

2. Our Questions

- David, a psychologist, has a patient, Andrew (age 25), who is seeing a girl seriously. Andrew reports that the girl's mother has asked to speak with the psychologist about Andrew's mental health; Andrew is willing to allow it. What should David say?
- Miriam, a pediatric endocrinologist, has closed her practice to new patients; she feels that she is already burning out due to her workload. Nora, who knows Miriam from the synagogue, wants Miriam to take on her daughter despite her heavy workload. What should Miriam do?
- Sarah, a pediatrician, receives a text from her friend Cynthia, whose 5-year old son is showing signs of strep throat. Cynthia has a packed day, and wants to bring in her son for a quick throat culture. Is Sarah allowed to take Cynthia ahead of the queue?
- Lisa and Tova are family doctors in a practice. Lisa notices that Tova sometimes records treatments for the relatives of the patients who actually received them. She asks Tova, who explains that she alters the records on behalf of families when only some of their children qualify for OHIP. What should Lisa do?
- Chaim approaches Yitzchak, a periodontist, for a bone graft involving human bone. Chaim is a kohen, and Yitzchak's Rabbi prohibits human bone grafts for kohanim. Chaim's Rabbi permits it. What can Yitzchak do?

Healer and Patient: The Psychologist's Confidentiality

3. The Royal College of Physicians and Surgeons of Canada, Section III *Duty of Confidentiality*

Physicians owe a duty of confidentiality to each of their patients. There are important ethical and professional reasons to treat patient information as confidential. Physicians need accurate and complete information to appropriately assess and treat a patient. Many patients will be reluctant to share necessary information unless they have a relationship of trust with their doctor and are confident that their information will be protected. Trust is essential to a sound patient-physician relationship.

4. Talmud, Sanhedrin 73a

מניין לרואה את חבירו שהוא טובע בנהר או חיה גוררתו או לסטין באין עליו שהוא חייב להצילו תלמוד לומר לא תעמד על דם רעך
How do we know that one who sees another drowning in a river or being dragged by a beast or being beset by bandits must act to save him? The Torah says: You shall not stand as your peer's blood is shed.

5. Midrash, Sifra Kedoshim 2

ולפני עור לא תתן מכשול לפני סומא בדבר... היה נוטל ממך עצה, אל תתן לו עצה שאינה הוגנת לו
"Do not place a stumbling block before the blind." This means: Before someone who is blind in a given matter... If someone asks your advice, do not give him improper advice.

6. Rabbi Yehudah Rosanes (17th century Turkey), Mishneh I'Melech to Hilchot Kilayim 1:6

"ואסור לישראל להניח לכותי שירכיב לו אילנות כלאים כו'."... נראה דסבירא ליה דאף בלא אמירה אסור להניח וטעמא דמילתא כיון דנכרי מוזהר אם יניחנו עובר משום ולפני עור וכו':

"A Jew may not let a non-Jew graft trees in a prohibited way"... Apparently, he believes that this is prohibited even without instructing [the non-Jew to do it]; one may not let him do it. This is because since the non-Jew is prohibited from this action, allowing him to do it would violate "Do not put a stumbling block before the blind."

7. Rabbi Avraham Tzvi Hirsch Eisenstadt (19th century Lithuania), *Pitchei Teshuvah to Orach Chaim* 156

כל ספרי המוסר מרעישים העולם על עון לה"ר, ואני מרעיש העולם להיפוך עון גדול מזה וגם הוא מצוי יותר, והוא מניעת עצמו מלדבר במקום שנצרך להציל עשוק מיד עושקו... וכן בעניני שידוך והוא יודע שהוא איש רע ובליעל ורע להתחתן עמו, כולן בכלל השבת גופו וממונו.

All of the ethical works thunder regarding the sin of harmful speech, and I thunder regarding the opposite, a greater sin which is also more common: refraining from speaking when it is needed to save the victim from the victimizer... And in *shidduch* matters as well, when he knows this is a bad, worthless man, and it would be bad to marry him, all of this is within the mitzvot of restoring health and wealth.

8. Maimonides, *Mishneh Torah, Laws of Gifts to the Needy* 8:12

אין פודין את השבויים ביתר על דמיהן מפני תקון העולם, שלא יהיו האויבים רודפין אחריהם לשבותם,
We do not redeem captives for more than their value, for society's sake, lest the enemy pursue them to capture them.

Healer and Community: The Closed Practice

9. Rabbi Yosef Karo (16th century Israel), *Shulchan Aruch, Yoreh Deah* 336:1

נתנה התורה רשות לרופא לרפאות. ומצוה היא. ובכלל פיקוח נפש הוא. ואם מונע עצמו, הרי זה שופך דמים
The Torah permitted a doctor to heal, and it is a mitzvah, and part of saving lives. One who refrains is spilling blood.

10. *Mishnah, Nedarim* 4:4

המודר הנאה מחבירו... מרפאהו רפואת נפש אבל לא רפואת ממון
One who is not permitted to benefit another due to a vow... is permitted to heal him, but not to heal his property.

11. Rabbi J. David Bleich, *Vaccination, Tradition* 48:2-3 (2015) pp. 53-54

In days gone by, a teacher accepted students for tutelage exercising discretion in choosing his charges in the manner of any other artisan or professional. Alternatively, a group of parents cooperatively engaged a teacher to provide instruction for their children. Such arrangements were entirely at the discretion of the parents and the teachers. Presently for better or for worse, entire schools are established in much the same manner by a single educator or by a group of administrators...

Communal institutions must be concerned with the educational welfare of all children in the community. Yet, even such institutions dare not sacrifice the many for the sake of the few. Quite to the contrary, their mandate is to maximize educational opportunities by safeguarding the health and welfare of all prospective students.

12. Rabbi Yeshayah Blau (20th-21st century Israel), *Pitchei Choshen* I 1:14

בעל חנות שעיקר פרנסתו בכך, אינו חייב לתת סחורתו בהקפה.
הערה לו: אהב"ח ב:ח מכמה טעמים, דכיון שעיקר פרנסתו במה שקונה סחורה תמורת מה שמוכר, ואם יקיף לא יוכל לקנות סחורה...
A store owner whose main livelihood is from the store is not obligated to give [a pauper] merchandise on credit.

Footnote: This is stated by *Ahavat Chesed* 2:8, for several reasons. Since his main livelihood comes from buying merchandise in exchange for his sales, and giving credit would prevent him buying merchandise...

13. Rabbi J. David Bleich, *Physician Strikes, Tradition* 21:3 (1984)

An interesting point regarding the level of services which must be provided is reflected in a letter addressed to the medical staff of Shaare Zedek Hospital signed by two leading rabbinic authorities and published in the Kislev 5744 issue of *Assia*. The signators, Rabbi Yitzchak Ya'akov Weiss and Rabbi Shlomoh Zalman Auerbach, report that it had come to their attention that the number of physicians available to treat patients fell below the number of physicians customarily on duty on Shabbat. Assuming that the Shabbat staff is the minimum necessary for purposes of *pikuah nefesh*, those authorities declared that the members of the medical staff are obligated to assure the presence of medical personnel "not fewer (in number) than on the holy Sabbath days."

14. Dr. Fred Rosner, *Physicians' Strikes and Jewish Law*, Journal of Halachah and Contemporary Society, Fall 1993
Does that mean that physicians are obligated always to be available for their patients?... This question requires additional deliberation and consultation with competent rabbinic authorities.

15. Rabbi Yosef Shalom Elyashiv (21st century Israel), cited in Nishmat Avraham Yoreh Deah 336:5
כשהרופא נמצא במקום שאין מחסור ברופאים, והדבר ברור שביד החולה להשיג רופא שיטפל בו, גם המקרה אשר עליו הוזמן הרופא איננו ענין דחוף ומסוכן... רשאי הרופא לא לקבל את החולה בזמן שהוא עסוק באכילתו ובמנוחתו הוא.
When a doctor is in a place where there is no shortage of doctors, and it is clear that the patient could find a doctor to treat him, and the case for which he has been called is not urgent... the doctor may decline to see the patient when he is busy eating or resting.

Proprietor: Putting a Friend First

16. Rabbi Yosef Karo (16th century Israel), Shulchan Aruch Choshen Mishpat 15:1
צריך הדיין שיקדים לדון הדין שבא לפניו תחלה
The judge must first hear the case of the person who comes before him first.

17. Rabbi Yehoshua Falk (16th century Poland), Sma to Choshen Mishpat 15:1
נראה דלא בביאה לבית דין תחילה תליא מילתא, אלא משעה שהעמיד עצמו לפני הדיין והדיין הכין את עצמו לשמוע טענתו, זהו נקרא בא לפניו תחילה
It appears that this is not about entering the court first, but rather when he places himself before the judge, and the judge prepares to hear his claim, this is called "coming before him".

18. Talmud, Sanhedrin 32b
"צדק צדק תרדף" - אחד לדין ואחד לפשרה כיצד שתי ספינות עוברות בנהר ופגעו זה בזה אם עוברות שתיהן שתיהן טובעות בזה אחר זה שתיהן עוברות... היו שתיהן קרובות שתיהן רחוקות הטל פשרה ביניהן ומעלות שכר זו לזו.
"Justice, justice shall you pursue" – One in law, one in compromise. How so? If two boats are passing in a river and they encounter each other, and if both pass then both will sink, but they could go in sequence... If they were equally close or distant, make a compromise between them, and let them exchange payment.

19. Rabbi Eliezer Waldenberg (20th century Israel), Tzitz Eliezer 18:69:3
הוא אומר שענין קביעה לפי התור שנוהגים עוד לפני הופעת הרופא הוא רק ענין הנובע מכה תקנה והסכמה ציבורית בשתיקה כהודאה כדי שלא יבואו להתקוטט, ודינו ככל שאר הסכמות ותקנות בסדרי חברה וטובתה, אשר חלים גם כאשר מבחינת ההלכה אין לזה אחיזה, כמבואר בדברי הפוסקים במקומות שונים.
I'd say that following the queue, which is practiced even among those who arrive before the doctor appears, is only a practice which has emerged from popular enactment and agreement via "silence equals admission", lest they come to quarrel. It is like all other agreements and enactments in social order and for society's benefit, which are binding even when they have no legal standing, as is clear in the word of authorities in various instances.

20. Talmud, Bava Metzia 59a
אמר רב לעולם יהא אדם זהיר באונאת אשתו שמתוך שדמעתי מצויה אונאתה קרובה
רש"י: באונאת אשתו - באונאת דברים, לצערה.

Rav said: A man must always be careful of his wife's *ona'ah*; her tears are more common, and so her *ona'ah* is more common.

Rashi: "His wife's *ona'ah*": Verbal *ona'ah*, paining her.

21. Rabbi Eliezer of Metz (12th century France), Yereim 180 (51 in the old edition)
וכשם שאונאה בדברים כך אונאה בעין רע
Just as there is verbal *ona'ah*, so there is *ona'ah* by looking negatively.

22. Rabbi Yaakov Yeshayah Blau (20th century Israel), Pitchei Choshen V 15 (3)
ונראה פשוט שמכיון שצער גדול הוא [בגזל שינה] הרי זה בכלל "לא תונו".

It appears obvious that since there is great pain [in stealing sleep], this is included in "And you shall not abuse".

23. Rabbi Eliezer Waldenberg (20th century Israel), Tzitz Eliezer 18:69:3

וממילא יתכן שזה לא חל לגבי רופא שעונה בפרטיות בביתו ובקליניקה הפרטית שלו. ואת כל החולים שמוצא שם עם הופעתו והכנתו לטיפול בהם יכול לחשוב אותם כבאו בבת אחת ולהקדים לענות למי שירצה תחילה.

And so it may follow that this [authority of the queue] does not apply to a doctor who responds to patients privately, at home, or in his private clinic. For all of the patients he finds there when he arrives and prepares to treat them, he can consider them as though they had arrived at the same time, and answer first whichever he wishes.

24. Maaseh Ish V pg. 147 regarding Rabbi Avraham Yeshayah Karelitz (20th century Israel)

מעיד הר"ר אהרן זיס שליט"א: שמעתי מפ"ק של מרן החזו"א, בתשובה ששאלתי, כי החולף על פני חבירו העומד ב"תור" עובר הוא על "משיג גבול"!!!

Rabbi Aharon Zeiss testified: I heard from the holy mouth of our master the Chazon Ish, answering my question, that one who moves ahead of another in line violates "trespassing a boundary."

Civil Servant: Reporting OHIP Fraud

25. The College of Physicians and Surgeons of Ontario, *Mandatory and Permissive Reporting Under the Health Insurance Act*, physicians are required to report instances of health card fraud.

26. Rambam (12th century Egypt), Mishneh Torah, Hilchot Chovel uMazik 8:9

אסור למסור ישראל ביד גוים בין בגופו בין בממונו, ואפילו היה רשע ובעל עבירות ואפילו היה מיצר לו ומצער, וכל המוסר ישראל ביד גוים בין בגופו בין בממונו אין לו חלק לעולם הבא.

One may not hand a Jew to the control of the nations, whether physically or financially, even where he is wicked and a sinner, and even where he causes him trouble and pain. Anyone who gives a Jew to the nations, whether physically or financially, has no share in the next world.

27. Talmud, Bava Metzia 83b-84a

אמר [ר' אלעזר ב"ר שמעון] תא אגמך היכי תעביד: עול בארבע שעי לחנותא, כי חזית איניש דקא שתי חמרא וקא נקיט כסא בידיה וקא מנמנם, שאול עילויה. אי צורבא מרבנן הוא וניים, אקדומי קדים לגרסיה. אי פועל הוא, קדים קא עביד עבידתיה. ואי עבידתיה בליליא, רדודי רדיד. ואי לא, גנבא הוא ותפסיה.

אישתמע מילתא בי מלכא, אמרו "קריינא דאגרתא איהו ליהוי פרונקא!" אתיוה לרבי אלעזר ברבי שמעון וקא תפיס גנבי ואזיל. שלח ליה רבי יהושע בן קרחה: "חומץ בן יין! עד מתי אתה מוסר עמו של אלקינו להריגה?" שלח ליה, "קוצים אני מכלה מן הכרם." שלח ליה, "יבא בעל הכרם ויכלה את קוציו"...

ואף רבי ישמעאל ברבי יוסי מטא כי האי מעשה לידיה, פגע ביה אליהו אמר ליה "עד מתי אתה מוסר עמו של אלקינו להריגה?" אמר ליה מאי אעביד? הרמנא דמלכא הוא! אמר ליה אבוך ערק לאסיא, את ערוק ללודקיא.

Rabbi Elazar ben Rabbi Shimon advised a government police officer: Go into the pub in the fourth hour of the day. When you say someone drinking wine, holding a cup and dozing, ask about him. If he is a scholar and he is dozing, it's because he rose early to study. If he is a worker, he rose early for labor. If he works at night, perhaps he works with fine metal (and that's why no one hears the sounds of his work). Otherwise, he is a thief, and you can catch him.

Word of this was brought to the government, and they said, "Let the reader of the scroll be the one to carry it out!" They brought Rabbi Elazar ben Rabbi Shimon, and he caught thieves.

Rabbi Yehoshua ben Karchah sent to him: Vinegar, son of wine! How long will you pass the nation of our Gd to be murdered?!

Rabbi Elazar ben Rabbi Shimon responded: I am eliminating thorns from the vineyard. He replied: Let the Owner of the vineyard come and eliminate his own thorns...

Rabbi Yishmael ben Rabbi Yosi had a similar story. Eliyahu met him, and said, "How long will you pass the nation of our Gd to be murdered?" He replied, "What can I do? It is the authority of the king!" He replied, "Your father fled to Asia; you flee to Ludkiya."

28. Rabbi Shlomo ibn Aderet (13th century Spain), Responsum 3:393

אם העדים נאמני אצל הברורים רשאים הן לקנוס קנס ממון או עונש הגוף, הכל לפי מה שיראה להם וזה מקיים העולם. שאם אתם מעמידין הכל על הדינין הקצובים בתורה ושלא לענוש אלא כמו שענשה התורה בחבלות וכיוצא בזה נמצא העולם חרב שהיינו צריכים עדים והתראה... וכ"ש בדאיכא הורמנא דמלכא, וכענין ר' אלעזר בר' שמעון בריש פרק השוכר את הפועלים. ומכל מקום הברורים צריכין להתיישב בדברים ולעשות מעשיהן אחר המלכה ולהיות כונתם בכל עת לשמים.

If the witnesses are credible to the designees, they may fine him financially or punish him physically, all according to what appears to them; this upholds the world. If you were to establish everything on the basis of biblical law, and you would not punish other than as the Torah does for injuries and the like, the world would be ruined, for we would require witnesses and warnings... And certainly where there is government license, like in the case of Rabbi Elazar ben Rabbi Shimon in Bava Metzia 83b. But the designees must confer in the matter and perform their deeds after consultation, and their intent must always be for Heaven.

Jew: Doctor's Rabbi vs Patient's Rabbi

29. Talmud, Avodah Zarah 6a-b

וכי אית ליה [חפצא דאיסורא] לא עבר משום עור לא תתן מכשול? והתניא, אמר רבי נתן: מנין שלא יושיט אדם כוס של יין לנזיר, ואבר מן החי לבני נח? ת"ל: ולפני עור לא תתן מכשול; והא הכא דכי לא יהבינן ליה שקלי איהו, וקעבר משום לפני עור לא תתן מכשול! הב"ע - דקאי בתרי עברי נהרא. דיקא נמי, דקתני לא יושיט ולא קתני לא יתן, ש"מ.

Does one not violate *lifnei iver* even if the recipient already owns [the prohibited item]? Have we not learned, "Rabbi Natan said: How do we know that one may not extend a cup of wine to a *nazir*, or a part from a live animal to a Noachide? 'Do not put a stumbling block before the blind.'" Even if we don't give it to him, he will take it, and yet you are in violation of *lifnei iver*! [This is not a problem, because:] In this [prohibiting] case, he and the prohibited item are on two different sides of a river. We may see this in the language of "extend", as opposed to "give".

30. Rabbi Moshe Isserles (16th century Poland), Shulchan Aruch Yoreh Deah 151:1

י"א הא דאסור למכור להם דברים השייכים לעבודתם, היינו דוקא אם אין להם אחרים כיוצא בו או שלא יוכלו לקנות במקום אחר, אבל אם יכולים לקנות במקום אחר, מותר למכור להם כל דבר. (מרדכי דפ"ק דע"ז). ויש מחמירין. ונהגו להקל כסברא הראשונה, וכל בעל נפש יחמיר לעצמו. (ר"ן שם ובתוספות ואשיר"י והגמ"ר פ"ק דשבת לדעת הרב).

Some say that the prohibition against selling idolatry-related items to non-Jews applies only where they lack similar items, and they could not purchase them elsewhere. If they can purchase elsewhere, one may sell them anything. And some are strict. The practice is to be lenient, following the first view, and a person of spirit will be strict for himself.

31. Rabbi Yehudah Rosanes (17th century Constantinople), Mishneh l'Melech, Hilchot Malveh v'Loveh 4:2

יש לחלק ולומר דלא הותר ללוה בשביל שלוה אחר רוצה ללוות משום דאפשר שהלוה יחזור בו ולא ילוה...
Perhaps borrowing is not permitted just because another [Jew] wishes to borrow, since perhaps this other borrower would recant and not borrow...

32. Rabbi Eliezer Waldenberg (20th century Israel), Tzitz Eliezer 19:33:7-8

עוד זאת עלינו לדעת כי דברי הרמ"א בסימן תרנ"ו שחייב להפסיד כל ממון כדי שלא יעבור על לאו, לאו דכו"ע היא. ונוסף למה שלא נזכר מזה ברמב"ם ובמחבר, מצינו במפורש לפוסקים גדולים שחולקים על זה וסבירא להו דבכלל איננו מחויב להפסיד כל ממון כדי שלא יעבור על לא תעשה פרט מבע"ז... ולא זאת בלבד, אלא אפילו להרמ"א ודעימיה... אבל פלוגתא גדולה בין גדולי הפוסקים אם נאמר זה אפילו בלאו שאין בו מעשה... הנה בנוגע להלאו של לפני עור ישנם כמה מגדולי הפוסקים, ראשונים ואחרונים, שסוברים שהוא נקרא לאו שאין בו מעשה, כהחינוך.

We must know, too, that the position of Rabbi Moshe Isserles (Orach Chaim 656), saying to lose all of one's wealth in order not to violate *lifnei iver*, is not universally held. Aside from its omission by Rambam and Rabbi Yosef Karo, we have seen great authorities explicitly disagree, ruling that one is not obligated to lose all of his wealth to avoid violating a prohibition, other than idolatry... Further, even per Rabbi Moshe Isserles and his camp... there is a great dispute among the great authorities as to whether this applies even to a sin by omission... And regarding *lifnei iver*, there are great authorities, early and recent, who consider it a sin by omission, like Sefer haChinuch.

33. Tosafot (12th-13th century Western Europe), Shabbat 3a **בבא**

ואפילו מיירי שהיה יכול ליטלו אפילו לא היה בידו דלא עבר משום לפני עור... מ"מ איסור דרבנן מיהא איכא שחייב להפרישו מאיסור

Even where the sinner could take the item himself (although it is not in his hand yet) such that one does not violate *lifnei iver*... a rabbinic prohibition remains, for one must separate him from violation.

34. Rabbi Eliezer Waldenberg (20th century Israel), Tzitz Eliezer 19:33:9

להרבה פוסקים אין זה אלא איסור מדרבנן בלבד, ועל כן סוברים הרבה מהבאים אחריהם שאין חיוב להפסיד כל ממונו כדי שלא יעבור על זה... ואפילו אם נאמר שאיסור מסייע הוא מדין הוכחה תוכיח, כדס"ל למקצת פוסקים, ג"כ הרי נפסק ביו"ד סי' קנ"ז דא"צ להוציא ממונו על זה... ויש מקום לומר כן גם להסוברים שהוא מדין ערבות... כן אין לדלג על כמה שיטות ראשונים שסוברים שאם זה לא בתרי עברי דנהרא אין בכלל איסור...

According to many authorities this is only a rabbinic prohibition, and so many of those who follow their view rule that one need not lose all of his wealth to avoid violating it... And even if we will say that the prohibition against aiding is a function of [the biblical] mitzvah of rebuke, as some do, it was ruled in Yoreh Deah 157 that one need not spend money for this... And there is room to say the same within the view that this is part of the [biblical] mitzvah of mutual responsibility... One should also not omit the views of early authorities that there is no prohibition against aiding unless the help cannot be duplicated elsewhere...